dr hab. Eugeniusz CIEŚLAK
Baltic Defence College
Tartu
Estonia

Tartu, 13 lutego 2023 r.

RECENZJA

osiągnięć naukowych ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego w kontekście spełnienia wymagań wynikających z przepisów ustawowych o stopniu doktora habilitowanego.

Niniejsza recenzja osiągnięć naukowych została sporządzona na podstawie „Postanowienia 3/RDNB/2022 Rady Dyscypliny Naukowej Nauki o Bezpieczeństwie Federacji Akademii Wojskowych z dnia 19 grudnia 2021 roku o powołaniu komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie Nauki o Bezpieczeństwie Panu ppłk. dr. inż. Krzysztofowi Ogonowskiemu". Zakres recenzji jest zgodny z zasadami określonymi w § 2 pkt. 4 umowy o dzieło na sporządzenie recenzji zawartej przeze mnie z Federacją Akademii Wojskowych. Ocena spełnienia przez Habilitanta warunków niezbędnych do nadania mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie została dokonana zgodnie z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 574, ze zm.) oraz regulacjami dotyczącymi warunków nadania stopnia doktora habilitowanego zawartymi w „Regulaminie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych", stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 19/2021 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 roku.

Oświadczam, że wykonanie przedmiotu umowy leży w granicach moich możliwości i nie istnieją żadne przeszkody natury technicznej i prawnej uniemożliwiające w całości lub części wykonanie przedmiotu umowy. Ponadto oświadczam, że nie istnieją jakiekolwiek okoliczności mogące wywołać wątpliwości, co do mojej bezstronności. Nie jestem współautorem prac naukowych Kandydata do stopnia doktora habilitowanego. Nie uczestniczyłem, ani nie uczestniczę wspólnie z Habilitantem w zespołach

badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych. Nie prowadziłem wspólnie z nim prac naukowych w instytucjach naukowych. Nie pełniłem funkcji promotora albo promotora pomocniczego w innych postępowaniach o awans naukowy ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego. Ponadto, oświadczam, że nie zachodzą inne okoliczności określone w art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735), które skutkowałyby niemożnością wykonania przedmiotu umowy.

Na dzień wszczęcia postępowania habilitacyjnego, 19 grudnia 2022 roku, obowiązujące były przepisy prawa ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, ze zm.) oraz regulacje dotyczące warunków nadania stopnia doktora habilitowanego zawarte w Uchwale Nr 19/2021 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 roku dotyczącej regulaminu postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych. Obowiązujące kryteria oceny określone zostały w art. 219 przywoływanej ustawy oraz w §. 3 pkt. 1 „Regulaminu postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych", przyjętego Uchwałą Nr 19/2021 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 roku.

1. Podstawowe dane o Habilitancie

Habilitant uzyskał stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie mechanika, w specjalności technika uzbrojenia w Wydziale Mechatroniki i Budowy Maszyn Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach 29 września 2011 roku na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej „Analiza kinematyki i dynamiki systemu naprowadzania bomby lotniczej wykorzystującej sterowaną platformę giroskopową" oraz po złożeniu wymaganych egzaminów. Z informacji zawartych w autoreferacie i wykazie dorobku wynika, że Habilitant nie ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Praca naukowo-zawodowa ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego obejmuje okres od 1999 roku i jest w całości związana z Wyższą Szkołą Oficerską Sił Powietrznych, a następnie od 2018 roku z Lotniczą Akademią Wojskową. Habilitant pełnił służbę w latach 1999-2003 na stanowisku wykładowcy w Zakładzie Awioniki i Systemów Sterowania Katedry Techniki Lotniczej. Następnie, w latach 2004-2009 był starszym wykładowcą, a w latach 2010-2012 adiunktem

w Katedrze Uzbrojenia. W latach 2012-2018 ppłk dr inż. Ogonowski był adiunktem w Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki, kolejno w Katedrze Bezpieczeństwa Narodowego (2012-2015) i Instytucie Bezpieczeństwa Powietrznego (2015-2016). W 2016 roku Habilitant był zastępcą dyrektora Instytutu Bezpieczeństwa Powietrznego, a w latach 2016-2018 prodziekanem ds. dydaktycznych i studenckich Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki WSOSP. W latach 2018-2020 ppłk dr inż. Ogonowski był prodziekanem Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego Akademii Wojskowej, a od 2020 roku jest dziekanem tego wydziału.

2. Ocena osiągnięcia naukowego, zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r., poz. 574 ze zm.)

Habilitant przedstawił we wniosku z dnia 12 września 2022 roku do Rady Doskonałości Naukowej o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie monografię „Ochrona lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych” jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Monografia ta została wydana w 2022 roku przez Lotniczą Akademię Wojskową w Dęblinie, ISBN 978-83-66514-42-3, DOI 10.55676/66514-42-3. Autorami recenzji wydawniczych są dr hab. Jan Rajchel, prof. UPH oraz dr hab. Konrad Dobija, prof. ASzWoj. Lotnicza Akademia Wojskowa, w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie, była ujęta w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy „Prawo o nauce i szkolnictwie wyższym”. Przedstawiona do recenzji publikacja spełnia kryteria formalne do uznania jej za monografię naukową, gdyż została poddana recenzji naukowej, przedstawia zagadnienie związane z ochroną lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych w sposób oryginalny i twórczy, jest opatrzona przypisami i bibliografią.

Ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski w autoreferacie nie zadeklarował w jednoznaczny sposób znacznego wkładu treści zawartych w monografii „Ochrona lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych” w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Habilitant stwierdził, że „podjęta

problematyka badań jest nowatorska, a układ całego opracowania ma charakter problemowy, co sprawia, że treści w nim zawarte są interesujące i zmuszają czytelnika do zastanowienia się nad prezentowanymi rozwiązaniami". Ocenia również, że „przedstawione w monografii wyniki badań w istotnym stopniu wypełniają istniejącą lukę w problematyce bezpieczeństwa powietrznego, w tym szczególnie bezpieczeństwa cywilnego transportu lotniczego".

Przyjęty przez ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego cel badań stanowiło „określenie sposobu skutecznej ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami rakietowymi". Główny problem badawczy został sformułowany w formie pytania: „Przy pomocy jakich środków skutecznie ochraniać lotnictwo cywilne przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami rakietowymi?". Habilitant sformułował również hipotezę badawczą, w której przypuszcza, że „integracja systemów ochrony portów lotniczych i platform technicznych stosowanych na statkach powietrznych oraz stworzenie opartego na nich wielopoziomowego, wielofunkcyjnego systemu zapewni adekwatny poziom bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego przed atakami przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami rakietowymi". We wstępie monografii Autor zadeklarował chęć „prowadzenia wielowarstwowych analiz i ocen umożliwiających określenie stosownych propozycji rozwiązań dostosowujących teorię i praktykę do obecnych wymagań i prognozowanych potrzeb w temacie ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem MANPADS (ang. Man-Portable Air Defence Systems)". Autor stwierdził również, że „analizie, porównaniu i dedukcji poddane zostały informacje zawarte w literaturze zarówno polskiej, jak i międzynarodowej z zakresu podejmowanej tematyki, to jest terroryzmu, ochrony przed przeciwlotniczymi przenośnymi zestawami rakietowymi oraz akty prawne dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym zarówno w Polsce, jak i na świecie". W badaniach, których wyniki stanowią treść recenzowanej monografii, wykorzystano również wywiady eksperckie.

Analiza założeń badawczych, które zostały przyjęte przez ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego, rodzi pewne wątpliwości, co do spójności i wzajemnych relacji celu badań, głównego problemu badawczego i hipotezy badawczej. O ile celem badań ma być określenie sposobu ochrony, to w głównym problemie badawczym pytanie koncentruje się na środkach ochrony, a w hipotezie na systemie integrującym systemy ochrony portów lotniczych i platform technicznych stosowanych na statkach powietrznych. Każde z podejść może stanowić podstawę do wypracowania spójnych

założeń badawczych, przeprowadzenia badań i opracowania ich wyników w formie monografii naukowej. Wydaje się jednak niemal niemożliwe pogodzenie tych trzech podejść w badaniach, których wyniki mają być prezentowane w jednej monografii. Z punktu widzenia recenzenta i czytelnika, zawarte we wstępie deklaracje dotyczące założeń badawczych stanowią swoistą obietnicę określonego ujęcia prezentacji wyników badań w kolejnych rozdziałach monografii. Dostrzegalne jest rozróżnienie pomiędzy „sposobem skutecznej ochrony" w celu badań oraz skutecznego ochraniania w głównym problemie badawczym, a adekwatnym poziomem bezpieczeństwa w hipotezie badawczej. Nasuwa się pytanie o sposób pomiaru skuteczności ochrony oraz definiowania adekwatności poziomu bezpieczeństwa. Pewne wątpliwości budzi też wykorzystanie wywiadów eksperckich. Oparcie rozważań, które w założeniu mają stanowić znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, na opiniach trzech ekspertów wydaje się nieco ryzykowne. Nie kwestionując w żaden sposób kompetencji ekspertów uważam, że wyniki wywiadów eksperckich bardziej pasowałyby do artykułów czy referatów konferencyjnych, niż do monografii stanowiącej podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Pozytywniej oceniałbym polemikę Autora z poglądami prezentowanymi przez prof. Radomyskiego w publikacjach naukowych, niż cytowanie w treści monografii fragmentów przeprowadzonego z nim wywiadu eksperckiego.

Przechodząc do szczegółowej oceny monografii „Ochrona lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych" w kontekście znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie warto odnieść się do funkcji nauki. Pozwoli to na ocenę znaczenia prezentowanych w monografii treści dla poszerzania wiedzy poprzez rozwój opisu, wyjaśniania, przewidywania oraz oceny zjawisk i koncepcji w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie.

Układ treści monografii w znacznej mierze odpowiada przyjętym założeniom badawczym. Pierwszy rozdział monografii stanowi próbę systematyzacji instrumentarium pojęciowego związanego z bezpieczeństwem lotnictwa. Drugi rozdział poświęcony jest charakterystyce zagrożenia ze strony przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych przez pryzmat charakterystyki wybranych zestawów oraz studium przypadków użycia takich zestawów. W rozdziale trzecim opisane zostały sposoby przeciwdziałania zagrożeniom ze strony przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Czwarty rozdział monografii poświęcony jest technicznym środkom ochrony cywilnych statków powietrznych, a piąty diagnozie

aktualnego stanu ochrony lotnictwa cywilnego przez pryzmat stanu regulacji prawnych. Finalny rozdział monografii opisuje proponowaną przez ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego koncepcję ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych.

Oceniając przyjęty przez Habilitanta układ prezentowania treści w kontekście zadeklarowanych założeń badawczych zauważyć można brak wyodrębnionego rozdziału dotyczącego oceny poglądów teoretycznych w zakresie badanej problematyki. Ze względu na kluczowe znaczenie dyskursu naukowego dla rozwoju dyscypliny nauki o bezpieczeństwie, brak w monografii wyraźnie wyodrębnionej części poświęconej odniesieniom do literatury przedmiotu i polemiki z poglądami innych naukowców zajmujących się ochroną i bezpieczeństwem lotnictwa cywilnego, uważam ze istotne uchybienie w zakresie staranności warsztatowej.

Rozdział poświęcony instrumentarium pojęciowemu związanemu z bezpieczeństwem lotnictwa uważam za niewystarczający w odniesieniu do potrzeb monografii. Wiele z pojęć o kluczowym znaczeniu dla przejrzystości wywodu naukowego nie zostało ujętych w rozdziale. Schemat współczesnego podziału lotnictwa na cywilne i państwowe nie ma odzwierciedlenia w tekście wprowadzenia do rozdziału pierwszego. Brakuje definicji systemu ochrony lotnictwa, ogólnej deskrypcji jego elementów składowych, typologii środków ochrony czy odniesień do funkcji systemu ochrony oraz jego poziomów. Każde z powyższych pojęć zostało przywołane w kluczowych elementach założeń badawczych we wstępie, ale zabrakło wyjaśnienia ich znaczenia w rozdziale poświęconym instrumentarium pojęciowemu. Jednocześnie, rozdział zawiera rozbudowany podrozdział dotyczący współczesnych zagrożeń dla lotnictwa cywilnego. Z perspektywy logiki wywodu naukowego treści te bardziej pasowałyby do rozdziału dotyczącego zagrożeń ze strony przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Mogłyby stanowić szersze tło dla szczegółowych analiz i ocen dotyczących bezpośrednio przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Zauważyć również należy, że opis współczesnych militarnych zagrożeń powietrznych odzwierciedla raczej perspektywę obrony powietrznej w warunkach klasycznego konfliktu zbrojnego niż ochrony lotnictwa cywilnego w czasie pokoju.

Sposób ujęcia przez Autora monografii zagadnień związanych z charakterystyką zagrożenia dla lotnictwa cywilnego ze strony przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych oceniam jako niespełniający wymogu znacznego wkładu do rozwoju

dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Nie do końca zrozumiałe jest ograniczenie treści trzech podrozdziałów rozdziału drugiego do opisu trzech typów przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych (Strzała-2, Stinger, Igła-1). Prezentacja ogólnie dostępnych informacji dotyczących charakterystyk taktyczno-technicznych wybranych zestawów nie wydaje się rozwijaniem wiedzy naukowej i znacznym wkładem do rozwoju dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Niedosyt budzi sposób potraktowania w podrozdziale 2.4 przypadków użycia przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych przeciwko cywilnym statkom powietrznym. Zadeklarowane w tytule podrozdziału „studium przypadków" jest w mojej opinii uporządkowanym chronologicznie spisem i krótką charakterystyką ataków z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych w okresie od 1975 roku do 2007 roku. Brakuje próby uogólnień dotyczących geograficznego występowania zagrożeń, okoliczności ataków, ich skuteczności czy użytego uzbrojenia. Część opisów pozostaje nieprzetłumaczona z języka angielskiego. Wnioski dotyczące ataków z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych znajdują się również na początku kolejnego, trzeciego rozdziału monografii, chociaż zgodnie z tytułem powinien on dotyczyć sposobów przeciwdziałania zagrożeniom z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Niekorzystny dla spójności i przejrzystości wywodu naukowego jest podział treści trzeciego rozdziału monografii pomiędzy podrozdziały dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom spowodowanym zastosowaniem PPZR (3.1) oraz niwelowania „zagrożeń ze strony MANPADS" (3.2). Przywoływany w podrozdziale 3.2 drugi poziom ochrony jest opisywany również w podrozdziale 3.1 w kontekście działań antyproliferacyjnych.

Treści czwartego rozdziału monografii poświęconego technicznym środkom ochrony cywilnych statków powietrznych w przeważającej mierze dotyczą charakterystyk taktyczno-technicznych pokładowych systemów samoobrony oraz naziemnych systemów ochrony zarówno wojskowych, jak i cywilnych statków powietrznych. Zasadniczym niedostatkiem tej części monografii jest deskryptywny charakter treści odnoszących się do wybranych urządzeń technicznych i brak próby usystematyzowania rozważań czy sformułowania wniosków ogólniejszej natury. W takiej sytuacji trudno uznać treści czwartego rozdziału jako znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie.

Rozdział piąty poświęcony jest diagnozie aktualnego stanu ochrony lotnictwa cywilnego w odniesieniu do stanu regulacji prawnych. Ujęcie w monografii powyższej

problematyki uważam za uzasadnione, ale niewystarczające. Rozważania dotyczące ochrony lotnictwa i diagnoza aktualnego stanu bezpieczeństwa powinny uwzględniać w podobnie rozbudowany sposób (jak dla regulacji prawnych) zagadnienia związane z organizacją i funkcjonowaniem systemów bezpieczeństwa lotniczego. Autor poświęcił temu zagadnieniu niespełna dwie strony podrozdziału 5.1 nie wspominając ani razu o przenośnych przeciwlotniczych zestawach rakietowych. Podzielam pogląd ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego o rozbieżnościach w ocenie ryzyka i zróżnicowanym podejściu poszczególnych interesariuszy do akceptowalnego poziomu bezpieczeństwa. Oczekiwałbym jednak uzasadnionej diagnozy Autora, co z tego wynika dla ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Z rozczarowaniem przyjmuję schematyczne i lapidarne podejście do standardów bezpieczeństwa w podrozdziale 5.2. Oba podrozdziały (5.1 i 5.2) są nieproporcjonalnie krótkie w stosunku do podrozdziału 5.3, w którym Autor porusza problematykę zabezpieczenia i monitorowania transferów przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych.

Na podstawie treści autoreferatu można przyjąć, że finalny, szósty rozdział monografii, w którym zawarta została proponowana przez Habilitanta autorska koncepcja ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Bez wątpienia, rozważania zawarte w tym rozdziale są wartościowe merytorycznie i zasługują na uwagę. Wydaje się jednak, że postulaty formułowane przez ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego nie są w wystarczającym stopniu usystematyzowane i poparte wynikami badań ujętymi we wcześniejszych rozdziałach monografii. Punktem odniesienia dla autorskiej propozycji koncepcji ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych mogłyby być założenia koncepcyjne programu ochrony lotnictwa. Przemawia za tym praktyka funkcjonowania systemów ochrony lotnictwa cywilnego, które są modyfikowane i dostosowywane do zmieniających się zagrożeń bezpieczeństwa.

W proponowanej koncepcji ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych powinny zatem znaleźć się odniesienia oraz propozycje dotyczące wspólnych zasad i wspólnych podstawowych norm w ochronie lotnictwa przed tego rodzaju zagrożeniem. Pożądane byłoby zaproponowanie zasadniczych elementów wykładni standardów zawartych w Aneksie

17 do Konwencji ICAO w odniesieniu do zagrożeń związanych z atakami z użyciem przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Rozważyć można byłoby uproszczenie, harmonizację i zapewnienie przejrzystości obowiązujących zasad ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. W koncepcji, proponowanej przez Habilitanta, powinny być określone obowiązki nałożone na poszczególne podmioty, które miałyby realizować zadania w zakresie ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych, jak również przypisana odpowiedzialność za realizację poszczególnych czynności.

Należy podkreślić, że ochrona lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych jest realizowana w praktyce przez szereg państw i pozostaje w polu zainteresowania społeczności międzynarodowej, w tym między innymi Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego czy Organizacji Państw Amerykańskich. W takiej sytuacji uważam za błąd brak odniesień do uzupełnień do Aneksu 17 dotyczących przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych, jak również takich dokumentów jak „ICAO Aviation Security Manual" (Doc 8973) czy „Aviation Security Global Risk Context Statement".

Proponując autorską koncepcję ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych warto byłoby również w szerszym stopniu odnieść się do anglojęzycznych opracowań naukowych bądź analitycznych dotyczących tej problematyki. Brakuje mi, między innymi, analiz danych zawartych w roczniku SIPRI z 2007 roku (Appendix 14A. Global efforts to control MANPADS). Uzasadnione, w świetle przyjętych przez Habilitanta założeń badawczych, byłoby dokonanie analizy propozycji doskonalenia ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych wypracowanych przez ośrodki badawcze i analityczne. W szczególności, warto byłoby odnieść się do propozycji Bonn International Center for Conversion w ramach projektu „ MANPADS. A Terrorist Threat to Civilian Aviation" (z 2013 roku) oraz projektu RAND „Acquisition and Use of MANPADS Against Commercial Aviation. Risks, Proliferation, Mitigation, and Cost of an Attack" (z 2019 roku). O ile do pierwszego z wydawnictw odniesiono się w monografii dwukrotnie, to trudno te odniesienia uznać za wystarczające w stosunku do zakresu zawartych w nim rozważań i propozycji związanych

z doskonaleniem ochrony lotnictwa cywilnego przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych.

Z powyższych powodów oceniam, że pomimo odniesień do części z zasadniczych elementów koncepcji ochrony lotnictwa przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych, treści prezentowane przez Habilitanta w szóstym rozdziale monografii nie mogą być uznane za względnie uniwersalną i wystarczająco uzasadnioną pod względem naukowym koncepcję, która stanowiłaby znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie.

W związku z przedstawionymi powyżej uwagami oraz ocenami stwierdzam, że monografia, wskazana przez ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego jako osiągnięcie naukowe zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce" (Dz.U. z 2022 r., poz. 574 ze zm.), nie stanowi znacznego wkładu do dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Tym samym Habilitant nie spełnia ustawowego wymogu umożliwiającego nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. W konsekwencji, Habilitant nie spełnia również wymogu wskazanego w § 3 pkt. 1. 2) a) „Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych" przyjętego Uchwałą nr 19/21 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 r.

3. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych Habilitanta i jego istotnej aktywności naukowej

Oceny pozostałych osiągnięć naukowych ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego oraz jego istotnej aktywności naukowej dokonano według kryteriów określonych w Uchwale Nr 19/2021 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 roku w sprawie regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadawania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych. Szczegółowy zakres oceny jest zgodny z ustaleniami określonymi w § 2 pkt. 4 umowy o dzieło na sporządzenie recenzji zawartej przeze mnie z Federacją Akademii Wojskowych. Do oceny wykorzystano informacje ujęte przez Habilitanta w autoreferacie oraz wykazie dorobku przedstawionych jako załączniki do wniosku do Rady Doskonałości Naukowej o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego.

Na podstawie danych zawartych przez Habilitanta w wykazie osiągnięć naukowych stwierdzam, że w dniu wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jego publikacje miały zerowy współczynnik Impact Factor, sumaryczna punktacja ministerialna wynosiła 942 punkty, indeks Hirscha 2, a liczba cytowań 11 według Google Scholar. W momencie opracowania niniejszej oceny liczba cytowań według Google Scholar wynosiła 13, z tego 8 cytowań odnosiło się do artykułów w dziedzinie nauk społecznych i dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. Cztery publikacje ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego są indeksowane w bazie Scopus.

Na podstawie ogólnej analizy informacji zawartych w dokumentach przedłożonych przez Habilitanta oceniam, że ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wykazuje się istotną aktywnością naukową, realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej wymaganej od kandydata ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego. Habilitant jest autorem bądź współautorem szeregu publikacji naukowych, w tym monografii naukowych, rozdziałów naukowych, redakcji monografii naukowych, a także artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych (w tym zagranicznych) i w recenzowanych materiałach z międzynarodowych konferencji naukowych.

Ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski jest autorem trzech monografii naukowych, oprócz osiągnięcia naukowego przedstawionego jako znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o bezpieczeństwie oraz współautorem dwóch monografii. Habilitant jest autorem pięciu rozdziałów w monografiach oraz współautorem dziewięciu rozdziałów w monografiach. Ze względu na nieopublikowanie pracy badawczej „Użycie lotnictwa w przyszłych konfliktach zbrojnych” z numerem ISBN nie można uznać jej za monografię naukową i z tego powodu nie wliczam do dorobku Habilitanta rozdziału w tej pracy jako autorstwa rozdziału monografii naukowej. W przypadku materiałów pokonferencyjnych opublikowanych przez Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej, materiał deklarowany przez Habilitanta jako rozdział w monografii powinien być traktowany jako artykuł zgodnie z konwersją typów publikacji przyjętą przez Polską Bibliografię Naukową.

W złożonej przez Habilitanta dokumentacji stanowiącej załączniki do wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego występują nieścisłości dotyczące liczby artykułów opublikowanych przez niego w czasopismach naukowych. W wykazie osiągnięć naukowych albo artystycznych,

stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wymienia współautorstwo ośmiu artykułów w czasopismach naukowych. Trzy z artykułów zostały opublikowane w materiałach pokonferencyjnych. Istotne dla oceny dorobku naukowego Habilitanta jest określenie dziedzin i dyscyplin naukowych, do których można zaliczyć artykuły. Cztery z artykułów, w tym dwa opublikowane w wydawnictwach pokonferencyjnych międzynarodowej konferencji naukowej w Kownie w latach 2016-2017, mieszczą się raczej w obszarze zainteresowań nauk technicznych, a nie społecznych. Podobnie, artykuł opublikowany w „Scientific Journal of Silesian University of Technology" (Vol. 95) lokuje się w dziedzinie nauk technicznych. W konsekwencji, w świetle danych zawartych w wykazie osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, można przyjąć, że ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski jest współautorem czterech artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych i materiałach konferencyjnych. Tylko jeden z tych artykułów jest związany tematycznie z ochroną lotnictwa cywilnego przed przenośnymi systemami przeciwlotniczymi.

W autoreferacie Habilitant wymienia natomiast szesnaście artykułów, w tym jedenaście w języku angielskim, poświęconych problematyce bezpieczeństwa. Porównanie wykazu artykułów w obu załącznikach do wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego wskazuje, że w wykazie osiągnięć naukowych Habilitant pominął, co najmniej pięć artykułów naukowych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, które mają zasadnicze znaczenie dla oceny jego dorobku naukowego. Dotyczy to współautorstwa dwóch artykułów w „Scientific Journal of Silesian University of Technology" (Vol. 102 i Vol. 104), dwóch artykułów w „Safety&Defense. Scientific and Technical Journal" (Vol. 5(1) i Vol. 6(2) oraz autorstwa jednego artykułu w „Roczniku Bezpieczeństwa Morskiego". Zaznaczyć należy, że artykuł „Ochrona przed przenośnymi przeciwlotniczymi zestawami w obrębie cywilnych portów lotniczych" w „Roczniku Bezpieczeństwa Morskiego" w 2019 roku jest jedynym artykułem w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, w czasopismach naukowych, którego autorem jest wyłącznie Habilitant. Znikoma liczba samodzielnie opracowanych artykułów w czasopismach naukowych nie wpływa korzystnie na ocenę istotności tego aspektu jego działalności naukowej w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

Na uznanie zasługuje fakt, że płk dr inż. Krzysztof Ogonowski publikował artykuły w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, w związanych z krajowymi wojskowymi

i cywilnymi ośrodkami akademickimi, czasopismach naukowych o uznanej renomie, takich jak: „Zeszyty naukowe WSOSP", „Zeszyty Naukowe Akademii Marynarki Wojennej", „Rocznik Bezpieczeństwa Morskiego", „Safety&Defense. Scientific and Technical Journal" oraz „Scientific Journal of Silesian University of Technology". Dwa artykuły w dziedzinie nauk technicznych oraz dwa w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, których współautorem jest Habilitant, są indeksowane w bazach Scopus i Web of Sciences.

Ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wykazał się, po uzyskaniu stopnia doktora, istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej w postaci udziału w organizacji konferencji naukowych oraz prezentowania w ich trakcie wyników badań. Na pozytywną ocenę zasługuje systematyczny udział Habilitanta w konferencjach naukowych współorganizowanych przez Akademię Marynarki Wojennej, jak również konferencjach organizowanych przez Akademię Sztuki Wojennej, Akademię Wojsk Lądowych, Politechnikę Warszawską oraz Akademię Kaliską. Aktywność naukowa Habilitanta wyrażała się zarówno w pracach komitetów naukowych i organizacyjnych konferencji, jak również w wystąpieniach na konferencjach. W autoreferacie Habilitant wskazuje na łączny udział w dwudziestu ośmiu komitetach naukowych i organizacyjnych konferencji oraz udział w czternastu konferencjach z wystąpieniami jako prelegent. W świetle danych wykazanych w wykazie osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiący znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (Załącznik 4, s. 7-10) oceniam, że Habilitant był zaangażowany w prace komitetów naukowych i organizacyjnych dwudziestu pięciu konferencji o charakterze naukowym, na których wygłosił łącznie jedenaście referatów. Za aktywność naukową nie uznaję udziału w konferencji szkoleniowo-metodycznej Centrum Doktryn i Szkolenia SZ RP, ani konferencji metodycznych kadry Wydziału Bezpieczeństwa Lotniczego Lotniczej Akademii Wojskowej. Pomimo nieznacznych różnic w ocenie tego aspektu działalności naukowej Habilitanta, uważam, że spełnia on w odniesieniu do organizacji konferencji naukowych i udziału w nich, wymagania w zakresie wykazania się istotną działalnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni.

Ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wykazał w autoreferacie i wykazie dorobku udział w czterech krajowych projektach badawczych, z których dwa były lub są finansowane w drodze konkursów krajowych. Habilitant był członkiem zespołu do spraw strategii naukowej Federacji Akademii Wojskowych oraz zespołu do spraw określania

kierunków rozwoju naukowego tej Federacji w ramach projektu „Wspieranie procesów konsolidacji uczelni” nr POWR.03.04.00-00-P005/17 realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza – Edukacja – Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W odniesieniu do tego projektu, Habilitant nie wskazał na swoją wiodącą rolę w ramach powstawania współautorskich prac naukowych. Ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski jest przewodniczącym zespołu inicjującego projektu „Naukowo-Sportowego Pikniku Lotniczego” nr SONP/SP/512261/2021 realizowanego w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” na podstawie umowy pomiędzy Lotniczą Akademią Wojskową i Ministerstwem Edukacji i Nauki. Aczkolwiek zakończenie projektu jest planowane na 2023 rok, można domniemywać, że ze względu na pełnioną funkcję, Habilitant będzie odgrywał wiodącą rolę w ramach powstawania współautorskich prac naukowych w ramach tego projektu.

W latach 2019-2020 ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski był kierownikiem zadania badawczego „Systemy zabezpieczające lotnictwo cywilne przed terrorystycznymi atakami przenośnymi zestawami przeciwlotniczymi” realizowanego w ramach utrzymania potencjału badawczego z dodatkowych środków przyznanych na rok 2018. Można wnioskować, że jako kierownik zadania badawczego odegrał wiodącą rolę w opracowaniu współautorskich prac naukowych. Wskazują na to artykuły opublikowane w czasopismach naukowych i referaty prezentowane ma konferencjach międzynarodowych. Brakuje jednak jednoznacznej deklaracji Habilitanta w tym zakresie w autoreferacie czy wykazie dorobku ze wskazaniem merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć. Brak precyzyjnego określenia indywidualnego wkładu Habilitanta w powstanie współautorskich opracowań naukowych utrudnia ogólną ocenę osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późń. zm.).

Pozytywnie oceniam zaangażowanie Habilitanta w prace komitetów redakcyjnych i rad naukowych czasopism. Od roku 2019 ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski jest członkiem rady redakcyjnej czasopisma naukowego „Safety & Defense. Scientific and Technical Journal” (ISSN 2450-551X). Od 2021 roku jest zastępcą redaktora naczelnego półrocznika „Aviation & Security Issues” (ISSN 2720-197X), który kontynuuje tradycje i dorobek Zeszytów Naukowych Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Powietrznych (WSOSP). Habilitant jest również członkiem Rady Naukowej

czasopisma „Prace naukowe studentów Lotniczej Akademii Wojskowej” (ISSN 2720-5568).

Na pozytywną ocenę istotnej działalności naukowej Habilitanta wpływa odbycie przez niego, po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, staży w zagranicznych oraz krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich. W październiku 2021 r. ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski odbył zagraniczny staż naukowy w Wydziale Nauk Wojskowych i Szkolenia Oficerskiego w Narodowym Uniwersytecie Służby Publicznej w Budapeszcie na Węgrzech. W trakcie stażu naukowego Habilitant realizował konsultacje dotyczące doboru i szkolenia selekcyjnego kandydatów na pilotów wojskowych oraz systemu szkolenia lotniczego pilotów śmigłowców na Węgrzech. W sierpniu i listopadzie 2021 roku Habilitant odbył krajowy staż naukowy w Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie. Owocem tego stażu był udział ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego w komitecie naukowym V. Konferencji Naukowej: „Prakseologia w naukach o bezpieczeństwie” oraz artykuł „Przeciwdziałanie aktom bezprawnej ingerencji w porcie lotniczym. Ocena możliwych środków ataku i stosowanych środków ochrony”.

Wysoko oceniam osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę Kandydata do stopnia doktora habilitowanego. Ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wykazuje się wieloletnim udokumentowanym doświadczeniem dydaktycznym po uzyskaniu stopnia doktora. W Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego WSOSP, a następnie Wydziale Bezpieczeństwa Lotniczego Lotniczej Akademii Wojskowej, prowadził on zajęcia dydaktyczne w ramach jedenastu przedmiotów, w znakomitej większości związanych z bezpieczeństwem i obronnością. Zgodnie z informacjami zawartymi w autoreferacie, ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski był promotorem ośmiu prac inżynierskich, dwudziestu prac licencjackich i sześciu prac magisterskich dotyczących zagadnień uzbrojenia lotniczego i bezpieczeństwa lotniczego. Habilitant był również promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie.

Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie Habilitanta w prace związane z przygotowaniem wniosków o uruchomienie w Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych, a następnie Lotniczej Akademii Wojskowej nowych kierunków studiów, w tym kierunków bezpośrednio związanych z bezpieczeństwem lotniczym. Pozytywnie o działalności dydaktycznej i organizatorskiej ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego

świadczy uznanie dla kierunków studiów prowadzonych przez kierowany przez niego wydział. W 2017 roku, gdy Habilitant pełnił funkcję prodziekana do spraw dydaktycznych i studenckich, program studiów licencjackich na kierunku bezpieczeństwo narodowe, prowadzonych przez Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki WSOSP, uzyskał certyfikat i znak jakości w II. edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Akredytacyjnego „Studia z Przyszłością".

Pozytywnie oceniam współpracę ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego z otoczeniem społeczno-gospodarczym w obszarze naukowego zainteresowania. Dotyczy to między innymi współpracy z Przedsiębiorstwem Państwowym „Porty Lotnicze" oraz Lotniskiem im. Fryderyka Chopina w Warszawie w ramach wspólnie tworzonego Programu Edukacji Lotniczej i Lotniskowej. Na uwagę zasługuje pełnienie przez Habilitanta funkcji przewodniczącego komitetu sterującego z ramienia Lotniczej Akademii Wojskowej w projekcie „Kwalifikacje dla bezpieczeństwa" realizowanym we współpracy z Polskim Forum Biznesu – Związkiem Pracodawców oraz Stowarzyszeniem Ekspertów Bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej

Reasumując, w świetle informacji przedstawionych w autoreferacie i wykazie osiągnięć naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny oceniam, że ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wykazuje się istotną działalnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, poprzez co spełnia warunki określone w ustawie. Pewien niedosyt budzi liczba indywidualnych publikacji naukowych Habilitanta, zwłaszcza artykułów w czasopismach naukowych. Pomimo jednoczesnego prowadzenia, po uzyskaniu stopnia doktora, działalności naukowej w dziedzinie nauk technicznych oraz społecznych, oceniam, że ppłk dr inż. Krzysztof Ogonowski wykazuje się istotną działalnością naukową w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, spełniając w ten sposób wymagania zawarte w art. 219 ust.1 pkt. 3 Ustawy o nauce i szkolnictwie wyższym. Habilitant spełnia również wymogi określone w § 3 pkt. 1. 3) „Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Federacji Akademii Wojskowych" przyjętego Uchwałą nr 19/21 Zgromadzenia Federacji Akademii Wojskowych z dnia 29 grudnia 2021 r.

4. Wnioski końcowe

W konkluzji oceny dorobku naukowego ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego stwierdzam, że Habilitant nie spełnia wszystkich wymagań umożliwiających nadanie

mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie. Monografia, wskazana przez ppłk. dr. inż. Krzysztofa Ogonowskiego jako osiągnięcie naukowe zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt. 2a ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, ze zm.) nie stanowi, w mojej ocenie, znacznego wkładu do dyscypliny nauk o bezpieczeństwie, co szczegółowo uzasadniono w drugiej części oceny. Habilitant wykazuje się natomiast w wystarczającym stopniu istotną działalnością naukową w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, realizowaną w więcej niż jednej uczelni, spełniając wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt. 3 przywoływanej ustawy, co szczegółowo uzasadniono w trzeciej części oceny.

PODPIS ZAUFANY
EUGENIUSZ
CIEŚLAK
14.02.2023 09:55:40 [GMT+1]
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym